

Силабус курсу

Політологія

Назва курсу	Політологія
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	035 Філологія, 014 Середня освіта
Викладач (-і)	Гарбадин Андрій Стефанович, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії політичної науки
Контактна інформація викладача (-ів)	garbadin@gmail.com (032) 239-44-62
Консультації по курсу відбуваються	щосереди, 15.00-17.00 год. (філософський факультет, вул. Університетська, 1, ауд. 204) Онлайн-консультації
Сторінка курсу	

Інформація про курс	<p>Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу базові знання з політичної науки, показати сфери вияву політики та варіанти наукового осмислення даної проблематики. Також курс надає можливість сформуванню базових знань стосовно політики та її функціонування у межах держави. Дисципліна викладається у 8 семестрі 4 курсу в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Коротка анотація курсу	<p>Курс “Політологія” є базовою навчальною дисципліною для студентів спеціальності “...”. Курс “Політологія” надає загальне і комплексне уявлення про сфери інтересів політичної науки, а також формує знання стосовно базових понять та категорій політичної науки.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Виконання навчальних завдань з курсу “Політологія” має на меті формування основ професійних знань про політику, політичні інститути та процеси у сучасному світі; оволодіння навиками роботи з політологічними джерелами та набуття знань використання базових політологічних методів та методик; навчити студентів аналізувати та узагальнювати інформацію щодо сучасних проблем політичного розвитку.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Акіншева І. П. Громадянська соціалізація як вектор політичної соціалізації [Електронний ресурс] / І. П. Акіншева // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки . - 2013. - № 23(1). - С. 78-84. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2013_23(1)_11.pdf 2. Арндт Х. Джерела тоталітаризму / Х. Арндт. – К., 2005. 3. Арон Р. Демократія и тоталітаризм / Реймон Арон ; [пер. с франц.]. — М. : Директ 4. Байме К. Політичні теорії сучасності / Клаус фон Байме ; [пер. з нім. М. Култаєвої, М. Бойченка]. — К. : Стило, 2008. — 396 с. 5. Бойко О.Д., Горбатенко В.П., Денисюк С.Г., Зеленько Г.І. та ін. Прикладна політологія: навч. посіб. / В.П. Горбатенко (ред.). – К. : Академія, 2008. – С. 6. Гарбадин А. Стратегії функціонування влади у розумінні М.Фуко / Гарбадин А. // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна, 2011. – № 949. – С. 21–28. – (Серія «Питання політології»). 7. Демократія : Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. — К. : Смолоскип, 2005. — 1108 с.

8. Денисенко В. М., Матвієнків С. М., Штерн В. Ю. Політологія. Вступ до спеціальності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Львів: Астролябія, 2007. - 360 с.
9. Енциклопедія політичної думки. / Пер. з англ. — К.: Дух і Літера, 2000. - 472 с.
10. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Том перший. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2009. – 576 с.
11. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : Новий Світ-2000, 2015. – 1000 с.
12. Консерватизм: Антологія / Упорядники В. Лісовий, О. Проценко. – Київ: Смолоскип, 1998. – 598 с.
13. Короткий оксфордський політичний словник / [Пер. з англ.] ; [За ред. І. Макліна, А. Макмілана]. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. — 789 с.
14. Лібералізм: Антологія / Упорядники В. Лісовий, О. Проценко. – Київ: Смолоскип, 2002.
15. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. Ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.] – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.
16. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасної НАН України; Інститут історії України; ІШЕНД ім. І.Ф.Кураса/ В.М.Литвин – К.: Ніка-Центр, 2008. - 988 с.
17. Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: Навч. посібник / Ф.М. Рудич, Р.В. Балабан, Ю.С. Ганжуров та ін. – К.: Либідь, 2008. – 440 с.
18. Теорія політики: Підручник / Денисенко В.М. [Бліхар В.С., Требін М.П., Угрин Л.Я. та ін.]. – Л. : Ліга-Прес, 2015. – 668 с. – С. 475-507.
19. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы [Электронный ре-сурс] / М.Фуко. – Режим доступа: http://ru.philosophy.kiev.ua/library/~/foucault/03/-fuko_oglavlenie.html
20. Шведа Ю. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні.- Львів, 2010.- 462 с.

Додаткова:

1. Арндт Г. Становище людини / Ганна Арндт ; [пер. з англ. М. Зубрицька]. – Львів : Літопис, 1999. – 254 с.
2. Арістотель. Політика / Арістотель ; [пер. з давньогрец. та передм. О. Кислюка]. – К. : Основи, 2000.. – 239 с.

3. Бжезінський З. Велика шахівниця / Збігнєв Бжезінський ; [пер. з англ. О. Фешовець]. – Львів – Івано-Франківськ : Лілея-НВ. – 2000. – 236 с.
4. Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть / Ж. Бодріяр ; [пер. з фр. Л. Кононовича]. – Львів : Кальварія, 2004. – 376 с.
5. Босенко А. О другом: симуляція пространств культури. Красота как мера целесообразности развития вообще / А. В. Босенко. – К. : ВЕК +, 1996. – 349 с.
6. Гарбадин А. Марксистська інтерпретація відчуження та становища чужинця / Гарбадин А. // Вісник СевНТУ : зб. наук. праць, 2010. – Вип. 112. – С. 67-70. – (Серія «Політологія»).
7. Гарбадин А. Специфіка методологічного застосування постмодернізму у межах політичної науки / Гарбадин А. // Вісник СевНТУ : зб. наук. праць, 2011. – Вип. 123. – С. 45-49. – (Серія «Політологія»).
8. Денисенко В. М. Аксіологія динаміки політичних процесів / В. М. Денисенко, В. Й. Климончук. – Львів : Простір-М, 2005. – 246 с.
9. Денисенко В. М. Дискурс свободи: утопія та реальність вибору / В. М. Денисенко, В. Й. Климончук, Ю. О. Привалов. – Львів : Астролябія, 2007. – 212 с.
10. Денисенко В. Проблеми раціоналізму та ірраціоналізму в політичних теоріях Нового Часу європейської історії / В. Денисенко. – Львів : ПАІС, 1997 – 274 с.

Електронні джерела:

1. A Guide to Professional in Political Science Ethics. Second Edition, Revised 2012. // <http://www.apsanet.org/portals/54/Files/Publications/APSAEthicsGuide2012.pdf>
2. Cambridge Handbook of Experimental Political Science // <https://www.pdfdrive.net/cambridge-handbook-of-experimental-political-science-e141361.html>
3. Careers and the Study of Political Science: A Guide for Undergraduates. Revised and expanded 6th edition // <https://www.apsanet.org/PUBLICATIONS/Online-Store>
4. Grigsby Ellen. Analyzing Politics: An Introduction to Political Science, Fourth Edition // <http://www.nicat-mammadli.narod.ru/b1.html/b35.pdf>
5. Heywood Andrew. Political Theory, Third Edition: An Introduction: Andrew Heywood // <http://discuss.forumias.com/uploads/FileUpload/eb/1ad8e33f4e8a2c8b7e1e6811e174ca.pdf>

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Homans G. C. Social behavior: Its elementary forms. N.Y., 1961. 7. International Encyclopedia of Political Science // https://www.pdfdrive.net/international-encyclopedia-of-political-science-e29262519.html 8. Style Manual for Political Science. Revised August 2006, APSA Committee on Publications // https://sps.boisestate.edu/politicalscience/files/2016/09/APSASyleManual2006.pdf 9. The Oxford Handbook Of Political Institutions // https://www.pdfdrive.net/political-science-e12667273.html 10. The Oxford Handbook Of Public Policy // https://www.researchgate.net/publication/230412078_THE_oxford_HANDBOOK_OF_PUBLIC_POLICY_Michael_Moran_Martin_Rein_and_Robert_E_Goodin_eds
Тривалість курсу	___90___ год
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 годин практичних занять. 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p style="text-align: center;">Після завершення курсу студент повинен:</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • механізми соціально-історичної зумовленості розвитку та функціонування системи політичних відносин • спеціально-наукові теоретичні та прикладні методи пізнання • принципи розвитку та функціонування політичних систем країн світу • особливості функціонування політичної системи України • закономірності становлення та діяльності основних політичних інститутів суспільства • критерії типологізації політичних режимів сучасності • принципи функціонування виборчої та партійних систем • сутність та структуру політичної свідомості, види політичної культури

	<ul style="list-style-type: none"> • основних учасників політичного процесу та способи рекрутування політичної еліти тощо. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати теоретичні знання на практиці • здійснювати коректний аналіз та оцінку політичної ситуації • грамотно висловлювати власну політичну позицію у різних формах політичної участі • ефективно протистояти політичним маніпуляціям та зловживанням влади з боку інших осіб.
Формат курсу	Очний
Ключові слова	політична система, політична влада, політичні партії, політичні режими, держава, вибори, політична культура та еліта.
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з філософії, історії української культури та інших дисциплін.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентації Лекції Колаборативне навчання Дискусії</p>
<p>Необхідні обладнання</p>	<p>Проектор Роздатковий матеріал Навчальний посібник Навчально-методичні рекомендації</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25, • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25, • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>

**Питання до заліку чи
екзамену**

1. Політика як соціальне явище
2. Основні концепції політики, її структура та функції
3. Співвідношення політики із іншими сферами суспільного життя
4. Політологія як наука та навчальна дисципліна: предмет, суб'єкт та об'єкт вивчення, функції
5. Виникнення та інституціоналізація політичної науки
6. Галузі політичного знання. Методи політичної науки
7. Поняття політичної системи суспільства, її особливості
8. Структура та фактори стабільності політичної системи
9. Типологія політичних систем
10. Природа політичної влади, концептуальні підходи до визначення поняття
11. Ресурси та функції політичної влади
12. Влада державна і політична
13. Легітимність політичної влади. Джерела легітимації
14. Поняття держави. Теорії виникнення держави
15. Основні ознаки та функції держави
16. Форми державного правління. Монархія, її різновиди
17. Форми державного правління. Республіка: різновиди, переваги та недоліки
18. Форми національно-територіального устрою. Унітарна держава: типи, переваги та недоліки
19. Форми національно-територіального устрою. Федеративна держава: моделі федералізму, переваги та недоліки
20. Концепція правової держави: принципи та ознаки
21. Концепція соціальної держави. Ідеологічні інтерпретації соціальної держави
22. Поняття та принципи громадянського суспільства
23. Поняття і критерії типологізації політичних режимів
24. Історичні та сучасні форми диктатури
25. Суть та основні ознаки тоталітаризму
26. Суть, основні ознаки авторитаризму
27. Різновиди авторитаризму. Військові режими. Авторитарно-бюрократичний режим
28. Різновиди авторитаризму. Конкурентна олігархія, популістський (мобілізаційний) режим та неототалітарний політичний режим
29. Основні принципи та ознаки демократичного політичного режиму
30. Елітаристська та плюралістична теорії демократії
31. Теорія поліархії Р. Даля. Партисипаторна теорія демократії
32. Моделі демократії А. Лейпхарта.

	<p>33. Парламент як інститут представницької влади: функції, типи</p> <p>34. Походження і сутність політичних партій</p> <p>35. Ознаки та функції політичних партій</p> <p>36. Типологія політичних партій</p> <p>37. Типологія партійних систем</p> <p>38. Теорії партійних коаліцій</p> <p>39. Поняття виборчих систем та принципи їх функціонування</p> <p>40. Мажоритарна система, її різновиди, переваги та недоліки</p> <p>41. Пропорційна система, її різновиди, переваги та недоліки</p> <p>42. Підходи до формування партійних списків</p> <p>43. Поняття і структура політичної культури</p> <p>44. Типологія політичної культури</p> <p>45. Політична соціалізація.</p> <p>46. Політична свідомість: сутність та рівні. Масова політична свідомість</p> <p>47. Поняття політичної еліти, її структура. Типологія політичної еліти</p> <p>48. Циркуляція політичної еліти</p> <p>49. Лідерство як політичний феномен, його функції. Теорії політичного лідерства</p> <p>50. Типологія політичного лідерства. Стилi політичного лідерства</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 4 акад. год.	<p><i>Тема 1: Політика як соціальне явище. Предмет і методи політології</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Політика як соціальне явище</i> - <i>Основні концепції політики, її структура та функції</i> - <i>Співвідношення політики із іншими сферами суспільного життя</i> - <i>Політологія як наука та навчальна дисципліна: предмет, суб'єкт та об'єкт вивчення, функції</i> - <i>Виникнення та інституціоналізація політичної науки</i> - <i>Галузі політичного знання</i> - <i>Методи політичної науки</i> 	Лекція	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 2. 4 акад. год.	<p><i>Тема 2: Політична система суспільства. Політична влада.</i></p>	Лекція	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-20	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника	

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття політичної системи суспільства, її особливості</i> - <i>Структура та фактори стабільності політичної системи</i> - <i>Типологія політичних систем</i> - <i>Природа політичної влади, концептуальні підходи до визначення поняття</i> - <i>Ресурси та функції політичної влади</i> - <i>Влада державна і політична</i> - <i>Легітимність політичної влади. Джерела легітимації</i> 				Підготовка презентації	
<p>Тиж. 3.</p> <p>4 акад. год.</p>	<p><i>Тема 3 Держава як політичний інститут. Правова та соціальна держава.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття держави. Теорії виникнення держави</i> - <i>Основні ознаки та функції держави</i> - <i>Форми державного правління. Монархія, її різновиди</i> - <i>Форми державного правління. Республіка: різновиди, переваги та недоліки</i> - <i>Форми національно-територіального устрою</i> - <i>Унітарна держава: типи, переваги та недоліки</i> 	Лекція	Презентація, відеоматеріали	1-10	Виконання індивідуального завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Форми національно-територіального устрою. Федеративна держава: моделі федералізму, переваги та недоліки</i> - <i>Концепція правової держави: принципи та ознаки</i> - <i>Концепція соціальної держави. Ідеологічні інтерпретації соціальної держави</i> - <i>Поняття та принципи громадянського суспільства</i> 					
<p>Тиж. 4. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 4. Політичний режим.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття і критерії типологізації політичних режимів</i> - <i>Історичні та сучасні форми диктатури</i> - <i>Суть та основні ознаки тоталітаризму</i> - <i>Суть, основні ознаки авторитаризму</i> - <i>Різновиди авторитаризму. Військові режими. Авторитарно-бюрократичний режим</i> - <i>Різновиди авторитаризму. Конкурентна олігархія, популістський (мобілізаційний) режим та неототалітарний політичний режим</i> 	<p>Дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1-10</p>	<p>Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - Основні принципи та ознаки демократичного політичного режиму - Елітаристська та плюралістична теорії демократії - Теорія поліархії Р. Даля. Партисипаторна теорія демократії - Моделі демократії А. Лейпхарта. 					
<p>Тиж. 5. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 5. Політичні партії та партійні системи.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Парламент як інститут представницької влади: функції, типи - Походження і сутність політичних партій - Ознаки та функції політичних партій - Типологія політичних партій - Типологія партійних систем - Теорії партійних коаліцій 	Лекція	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Підготовка авторської анкети Проведення дослідження	

<p>Тиж. 6. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 6. Вибори та виборчі системи. - <i>Поняття виборчих систем та принципи їх функціонування</i> - <i>Основні види виборчих систем</i> - <i>Мажоритарна система, її різновиди, переваги та недоліки</i> - <i>Пропорційна система, її різновиди, переваги та недоліки</i> - <i>Підходи до формування партійних списків</i></p>	<p>Круглий стіл</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1-10</p>	<p>Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 7. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Політична культура. Політична соціалізація. - <i>Поняття і структура політичної культури</i> - <i>Типологія політичної культури</i> - <i>Політична соціалізація.</i> - <i>Політична свідомість: сутність та рівні</i> - <i>Масова політична свідомість</i></p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1-10</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 8. 4 акад. год.</p>	<p>- Тема 8. Політичні еліти та політичне лідерство. - <i>Поняття політичної еліти, її структура</i> - <i>Типологія політичної еліти</i> - <i>Циркуляція політичної еліти</i> - <i>Лідерство як політичний феномен, його функції</i> - <i>Теорії політичного лідерства</i></p>	<p>Дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-24</p>	<p>Застосування методики чи тесту Проведення дослідження</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Типологія політичного лідерства</i> - <i>Стилі політичного лідерства</i>					
--	---	--	--	--	--	--